

Utrata dobrej reputacji przez przewoźnika - czy można się odwołać od decyzji organu?

W branży transportowej dobra reputacja przewoźnika jest kluczowym elementem jego działalności. Jest ona nie tylko wyznacznikiem zaufania klientów, ale również warunkiem koniecznym do utrzymania licencji transportowej. Utrata dobrej reputacji może mieć poważne konsekwencje, w tym nawet zakaz wykonywania działalności transportowej. W związku z tym ważne jest, aby przewoźnicy wiedzieli, jakie mają prawa oraz jakie procedury odwoławcze mogą zastosować w przypadku decyzji o utracie dobrej reputacji.

Dobra reputacja przewoźnika to pojęcie określające jego wiarygodność, rzetelność oraz zdolność do przestrzegania przepisów prawa. Zgodnie z polskimi przepisami, przewoźnik musi spełniać wymagania dobrej reputacji, aby móc prowadzić działalność transportową. Utrata tej reputacji może nastąpić w wyniku dopuszczenia się określonych naruszeń prawa. Owe naruszenia zostały wprost wskazane w **ustawie z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym** (Dz.U. 2001 nr 125 poz. 1371 z późn. zm.), który to określa, że organ wszczyna w tej sprawie postępowanie jeżeli przedsiębiorca zostanie skazany prawomocnym wyrokiem sądu za przestępstwa umyślne :

- **przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji** - są to przede wszystkim naruszenia polegające na łamaniu przepisów ruchu drogowego, czy przepisów BHP
- **mieniu**
- **obrotowi gospodarczemu** - w szczególności dotyczy to sytuacji w której firma transportowa unika płacenia należnych podatków,
- **wiarygodności dokumentów** - w tym zakresie naruszenia przede wszystkim dotyczą sytuacji w których działalność transportowa wykonywana jest bez posiadania odpowiednich uprawnień oraz braku zawiadomienia na czas organu administracji o zmianach danych które nastąpiły w wykorzystywanej licencji transportowej
- **ochronie środowiska** - w szczególności tyczy się to użytkowania pojazdów przekraczających dozwoloną ilość spalin oraz naruszających inne normy ekologiczne
- **innym przestępstwom związanym z wykonywaniem działalności transportowej** - Jak naruszenia w zakresie Nieprzestrzeganie przepisów dotyczących przewozu towarów niebezpiecznych (ADR), czy chociażby naruszenia związane z przewozem osób.

Warto również podkreślić że oprócz wyżej wskazanych naruszeń prawa prowadzących do utraty dobrej reputacji, występują także inne naruszenia uregulowane za pomocą zupełnie innych przepisów prawa niż te pochodzące z ustawy o transporcie drogowym.

2. Naruszenie prawa unijnego

Takimi przepisami są w szczególności przepisy prawa Unijnego. Warto podkreślić iż katalog unijnych naruszeń prowadzących do utraty dobrej reputacji został szczegółowo określony w Rozporządzenie Komisji (UE) nr 403/2016 z dnia 18 marca 2016 r. Zawiera ono szczegółową listę **“poważnych naruszeń”** (ang. *serious infringements* - SI), **“bardzo poważnych naruszeń”** (ang. *very serious infringements* - VSI), oraz **“najpoważniejszych naruszeń”** (ang. *most serious infringements* - MSI), które mogą prowadzić do utraty dobrej reputacji przewoźnika.

W skład tzw. **“poważnych naruszeń”** prawa unijnego należą te które mają umiarkowany wpływ na reputację przewoźnika. Mogą one dotyczyć drobniejszych naruszeń technicznych lub socjalnych, i jednocześnie nie spełniają kryteriów bardzo poważnych lub najpoważniejszych naruszeń. Są to np.:

1) Przesłępstwa podatkowe lub socjalne

- Naruszenia przepisów socjalnych dotyczących pracowników, takie jak niezapewnienie odpowiednich warunków pracy, niezgłaszanie lub niepłacenie składek ubezpieczeniowych.

2) Stan techniczny pojazdów

- Eksploatowanie pojazdów w stanie technicznym zagrażającym bezpieczeństwu ruchu drogowego.
- Brak przeprowadzenia wymaganych przeglądów technicznych lub używanie pojazdów niespełniających wymogów technicznych (np. niesprawne hamulce, układ kierowniczy, światła).

W skład tzw. **“bardzo poważnych poważnych naruszeń”** prawa unijnego należą te przede wszystkim te które, zmierzają do obejścia prawa czy wpływają bezpośrednio na bezpieczeństwo przewożonych osób i jednocześnie mają nieco mniejszą wagę niż tzw. **“Najpoważniejsze naruszenia”**. Przykładami są np.:

1) Naruszenia w zakresie Przewóz rzeczy obejmujące:

- Przekroczenie dopuszczalnej masy całkowitej pojazdu (przeładowanie).
- Naruszenie przepisów dotyczących zabezpieczenia ładunku, które to może prowadzić do zagrożeń w ruchu drogowym.

2) Nielegalny przewóz czyli bezpośrednio naruszenia przepisów przewozowych np obejmujących tzw **“przewóz kabotażowy”** polegające na

- Wykonywanie przewozów kabotażowych niezgodnie z obowiązującymi przepisami (np. przekraczanie dozwolonej liczby operacji kabotażowych).
- Unikanie płacenia należnych podatków i opłat, które mają wpływ na działalność transportową.

W skład tzw. **“Najpoważniejszych naruszeń”** prawa unijnego należą te naruszenia, które mają bezpośredni wpływ na bezpieczeństwo drogowe, zdrowie publiczne lub środowisko, i mogą prowadzić do natychmiastowej utraty dobrej reputacji i są to:

1) Przepisy dotyczące tachografów obejmujące:

- Manipulacje lub fałszowanie danych rejestrowanych przez tachografy, co obejmuje zarówno urządzenia analogowe, jak i cyfrowe.
- Brak używania tachografu, jeśli jest wymagany.
- Prowadzenie pojazdu bez karty kierowcy lub używanie cudzej karty kierowcy.

2) Czas prowadzenia pojazdu i odpoczynku obejmujące:

- Przekroczenie maksymalnych okresów prowadzenia pojazdu bez przerw lub odpoczynku zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 561/2006.
- Skracanie minimalnych okresów odpoczynku dziennego lub tygodniowego.
- Niezastosowanie się do przepisów dotyczących przerw na odpoczynek podczas jazdy (np. nieprzestrzeganie obowiązku przerwy po określonym czasie prowadzenia pojazdu).

3) Przewóz towarów niebezpiecznych (ADR) obejmujące:

- Niezgodne z przepisami przewożenie materiałów niebezpiecznych (np. niewłaściwe opakowanie, oznakowanie, zabezpieczenie ładunku).
- Naruszenie przepisów bezpieczeństwa przy przewozie towarów niebezpiecznych, które mogą prowadzić do zagrożeń dla życia i zdrowia ludzi lub dla środowiska.

3. Procedura utraty dobrej reputacji

Naruszenie któregokolwiek z wyżej wskazanych wymogów może spowodować rozpoczęcia procedury zmierzającej do odebrania tzw. “Dobrej reputacji”. Dochodzi do tego w momencie wydania stosownej Decyzji o utracie dobrej reputacji, którą to podejmuje organ administracji publicznej odpowiedzialny za wydawanie licencji transportowych, czyli Główny Inspektorat Transportu Drogowego (GITD) lub starosta w wypadku zezwoleń krajowych lub licencji spedycyjnych. Owa decyzja ma formę decyzji administracyjnej i może być wydana na podstawie zgromadzonych dowodów, w tym wyroków sądowych oraz raportów kontrolnych. Oczywiście przysługuje od niej możliwość odwołania się do nadrzędnego organu administracji publicznej. Natomiast w przypadku

braku uwzględnienia takiego odwołania, pozostaje jeszcze możliwość zaskarżenia owej decyzji do sądu administracyjnego

Jednak w przypadku braku skorzystania z możliwości, złożenia środka odwoławczego, skutki takiej decyzji mogą wiązać się z poważnymi konsekwencjami. W szczególności otrzymanie owej decyzji, może wiązać się zarówno z cofnięciem licencji transportowej jak i samym zakazem prowadzenia działalności transportowej. Co z kolei może doprowadzić to do utraty klientów, kontraktów oraz znacznych strat finansowych po stronie przewoźnika. Warto też podkreślić że w przypadku wyżej opisanej procedury nie ma znaczenia także to, jakiego naruszenia dopuścił się przewoźnik. Ponieważ zarówno naruszenia z przepisów krajowych jak i Unijnych mogą zainicjować wszczęcie opisanej procedury. Dlatego tak ważne jest, aby w przypadku otrzymania takiej decyzji od razu skorzystać z możliwości wniesienia, przewidzianych prawem, odpowiednich środków odwoławczych.

4. Środki odwoławcze

Odwołanie do nadrzędnego organu administracji publicznej

Jednym z takich środków odwoławczych jest odwołanie do organu nadrzędnego. Zgodnie z Kodeksem postępowania administracyjnego, odwołanie należy złożyć w terminie 14 dni od dnia doręczenia takiej decyzji do organu nadrzędnego względem organu który ją wydał. Czyli w omawianym przypadku organem nadrzędnym względem GITD będzie, Minister Infrastruktury. Organ ten z kolei może taką decyzję rozpatrzyć pozytywnie lub negatywnie. Warto podkreślić że kluczem do pozytywnego rozpatrzenia odwołania jest sporządzenie dobrego uzasadnienia. Przede wszystkim warto w nim dokonać zestawienie ilości naruszeń na które powołał się organ administracji z liczbą zatrudnianych kierowców w celu ukazania skali problemu, podważając tym samym argumentację organu. Dodatkowo zasadnym jest wskazanie negatywnych kwestii płynące z decyzji, które to bezpośrednio wpłyną na sytuację zatrudnionych pracowników, czy chociażby podkreślenia kwestii interesu społecznego płynące z wykonywania owej działalności.

Skarga do sądu administracyjnego

Jeżeli jednak odwołanie zostało oddalone, przewoźnik może złożyć skargę do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego (WSA). Skarga taka musi zostać złożona w terminie 30 dni od dnia doręczenia decyzji organu odwoławczego. Jeżeli Sąd administracyjny uzna, że zaskarżona decyzja została wydana z naruszeniem przepisu prawa, to może orzec o jej uchyleniu.

Warto również podkreślić że przewoźnik, który utracił dobrą reputację, może podjąć działania naprawcze w celu jej odzyskania. Działania te mogą obejmować szkolenia dla kierowców, wdrożenie systemów zarządzania jakością oraz przestrzeganie przepisów prawa. Mechanizm ten polega na tym że po podjęciu działań naprawczych przewoźnik może złożyć wniosek o przywrócenie dobrej reputacji. Wniosek taki składa się do organu, który wydał decyzję o jej utracie, zaś organ ten ocenia, czy podjęte działania są wystarczające, aby przywrócić dobrą reputację przewoźnika. W przypadku pozytywnej oceny, organ wydaje decyzję o przywróceniu dobrej reputacji, co pozwala przewoźnikowi na kontynuowanie działalności transportowej.

Podsumowanie

Utrata dobrej reputacji przez przewoźnika może mieć poważne konsekwencje dla jego działalności. Jednak polskie przepisy prawne przewidują możliwość odwołania się od decyzji o utracie dobrej reputacji oraz przywrócenia jej po spełnieniu określonych warunków. Przewoźnicy powinni być świadomi swoich praw i możliwości odwoławczych, aby w razie potrzeby móc skutecznie bronić swoich interesów. Wsparcie prawnika specjalizującego się w prawie transportowym może okazać się nieocenione w procesie odwoławczym oraz przy podejmowaniu działań naprawczych mających na celu przywrócenie dobrej reputacji.